

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2008

J

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 29 mei 2008

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin¹ heeft in haar vergadering van dinsdag 8 april jl. gesproken over de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 20 maart² aan de Tweede Kamer inzake de ontwikkelingen van waarnemend burgemeesters in de loop van de tijd en de reden van waarneming. Naar aanleiding daarvan heeft de commissie op 9 april 2008 de minister een brief gestuurd. De minister heeft hierop bij brieven van 23 april en 28 mei 2008 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de commissie,
Menninga

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Meindertsmas (PvdA), Bemelmans-Vidéc (CDA), Dölle (CDA), Ten Hoeve (OSF), Kox (SP), Russell (CDA), Noten (PvdA), Putters (PvdA), vice-voorzitter, Engels (D66), Thissen (GL), Hendriks (CDA), Van Kappen (VVD), De Boer (CU), Quik-Schuijt (SP), K. G. de Vries (PvdA), Schaap (VVD), Hermans (VVD), voorzitter, Ten Horn (SP), De Vries-Leggedoor (CDA), Koffeman (PvdD), Strik (GL), Lagerwerf-Vergunst (CU), Rehwinkel (PvdA), Duthler (VVD), Vliegthart (SP) en Yildirim (Fractie-Yildirim).

² Kamerstukken II, 2007/2008, 31 200 VII, nr. 51.

BRIEF AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Den Haag, 9 april 2008

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin heeft in haar vergadering van dinsdag 8 april jl. gesproken over uw brief van 20 maart inzake de ontwikkelingen van waarnemend burgemeesters in de loop van de tijd en de reden van waarneming. De commissie dankt u voor het overzicht van de feitelijke situatie rond de waarnemerschappen en voor uw toelichting daarop.

De commissie acht het wenselijk u nog enkele nadere vragen te stellen. Gezien de geleidelijke uitbreiding van de criteria voor openstelling van vacatures respectievelijk de benoeming van waarnemers, zou de commissie graag vernemen hoe u thans – in het licht van het verschaft overzicht – de doelstelling, instelling en vooral ook de periode van waarnemerschap beoordeelt.

Tevens vraagt de commissie hoe u de uitbreiding van de criteria voor niet-openstelling van vacatures met (het voornemen tot) het houden van bestuurskrachtmetingen beoordeelt. Kunt u aangeven in hoeveel gevallen dit argument aanleiding is geweest tot het maken van een uitzondering op de toepassing van de Arhi-criteria? Hoe beoordeelt u deze ontwikkeling?

De commissie ziet uw antwoorden op bovengestelde vragen met belangstelling tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin,
L. M. L. H. A. Hermans

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 april 2008

Naar aanleiding van de schriftelijke vragen van de Vaste commissie voor BZK/AZ over de brief van 20 maart 2008 waarin ik u informeer over de ontwikkelingen van waarnemend burgemeesters in de loop van de tijd en de reden van waarneming, deel ik u mee dat het niet mogelijk is deze vragen binnen de gestelde termijn te beantwoorden. De reden daarvan is dat ik nog niet alle relevante informatie in mijn bezit heb die nodig is de vragen te beantwoorden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 mei 2008

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen die door de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat/ Algemene Zaken en Huis der Koningin (BZK/AZ) zijn gesteld naar aanleiding van mijn brief van 20 maart 2008 gericht aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en waarvan u een afschrift heeft ontvangen, inzake de ontwikkelingen van waarnemend burgemeesters in de loop van de tijd en de reden van waarneming.

Deze vragen werden ingezonden bij brief van 9 april 2008, kenmerk 140830.1u.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

Antwoorden van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw G. ter Horst, op de schriftelijke vragen die door de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin zijn gesteld naar aanleiding van de brief van 20 maart 2008 van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gericht aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, inzake de ontwikkelingen van waarnemend burgemeesters in de loop van de tijd en de reden van waarneming.

1

Gezien de geleidelijke uitbreiding van de criteria voor openstelling van vacatures respectievelijk de benoeming van waarnemers, verneemt de commissie hoe de minister thans – in het licht van het verschaft overzicht – de doelstelling, instelling en vooral ook de periode van waarnemerschap beoordeelt.

Er is naar mijn oordeel geen sprake van een uitbreiding of verruiming van de criteria om te beslissen tot niet-openstelling van een burgemeestersvacature en de daarop volgende aanstelling van een waarnemer.

Op grond van artikel 78 van de Gemeentewet heeft de commissaris van de Koningin de bevoegdheid tot het aanstellen van een waarnemend burgemeester, indien hij dit in het belang van de gemeente nodig oordeelt. Dit kan zijn ter overbrugging van de periode tot het aantreden van een nieuwe burgemeester, dan wel omdat een burgemeester (tijdelijk) niet in staat is zijn functie uit te oefenen, dan wel omdat er een bestuurlijke probleemsituatie is die de inzet van een waarnemer nodig maakt. Waarneming kan zich ook voordoen als een vacature door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorlopig niet is opengesteld in het licht van een mogelijke beslissing tot gemeentelijke herindeling. Voor waarnemingen die hun oorsprong vinden in voornemens tot herindeling bestaat een beleidslijn. Indien sprake is van ontwikkelingen die kunnen leiden tot gemeentelijke herindeling maakt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de afweging of de openstelling van een vacature wenselijk is. Er moet namelijk voorkomen worden dat burgemeesters al snel na benoeming ten gevolge van een herindeling in een uitkeringssituatie geraken. Dat is vanuit zowel personeel als financieel oogpunt bezwaarlijk. Bovendien bestaat er twijfel of bij een perspectief op herindeling voldoende geschikte kandidaten zullen solliciteren op de betreffende vacature. Om meer zekerheid te bieden over de afweging van de minister zijn de criteria daarvoor opgenomen in de circulaire van 4 november 2005, kenmerk 2005-0000278431, met betrekking tot de benoemingsprocedure van burgemeesters. Essentie daarvan is dat in ieder geval tot voorlopige niet-openstelling kan worden besloten indien een Arhi-procedure is gestart.

De discussie spitst zich echter toe op de vraag of niet-openstelling gewenst is als er activiteiten lopen die kunnen leiden tot de start van een Arhi-procedure. Tot voor kort kon dat indien de commissaris van de Koningin, gedeputeerde staten gehoord, adviseerde dat naar zijn oordeel de start van een Arhi-procedure aannemelijk was binnen één jaar; een termijn die met een jaar kon worden verlengd.

Een aanscherping van deze lijn is sinds 2006 dat een gemeenteraad zich daar niet tegen mag verzetten. Dat betekent dat de commissaris van de Koningin in zijn advies het oordeel van de gemeenteraad steeds zal vermelden. Een uitzondering op deze aanscherping is de situatie dat een bestuurskrachtonderzoek loopt. Binnen een jaar moet dat wel tot conclusies leiden over een perspectief op de start van een Arhi-procedure.

In antwoord op vragen van de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer ben ik ook op deze elementen ingegaan. Een afschrift¹ daarvan stuur ik u hierbij toe.

¹ Kamerstukken II, 2007/2008, 31 200 VII, nr. 65.

2

Hoe beoordeelt de minister de uitbreiding van de criteria voor niet-openstelling van vacatures met (het voornemen tot) het houden van bestuurskrachtmetingen.

Hiervoor verwijs ik u naar bijgaande antwoorden op de vragen van de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer.

3

Kan de minister aangeven in hoeveel gevallen dit argument aanleiding is geweest tot het maken van een uitzondering op de toepassing van de Arhi-criteria? Hoe beoordeelt de minister deze ontwikkeling?

Zie bijgaand overzicht¹ en de antwoorden op de vragen van de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer.

¹ Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke Ondersteuning onder griffie nr. 140830.02.